



Punkt 6.

Orientering om status på investeringsmodel på beskæftigelsesområdet

2016-000196

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Beskæftigelsesudvalgets orientering status på investeringsmodel på beskæftigelsesområdet.

Beslutning:

Til orientering.

Mariann Nørgaard var fraværende.



Sagsbeskrivelse

Byrådet har i forbindelse med budget 2016 godkendt en investeringsmodel på beskæftigelsesområdet, hvor der ved en investering på 10 mill. kr. forventes en effekt på forsørgelsesområdet (det budgetgaranterede område) svarende til en mindreudgift på 16 mill. kr. Samlet forventes investeringsmodellen således, at medføre en kommunaløkonomisk effekt på netto 6 mill. kr.

Investeringsmodellen omhandler såvel en ekstraordinær indsats overfor forsikrede ledige som en forstærket virksomhedsindsats generelt på beskæftigelsesområdet.

Baggrunden for investeringsmodellen er blandt andet ledighedssituationen for forsikrede ledige, hvor Aalborg Kommune er blandt de kommuner i Danmark, som har den største ledighed. Ledighedssituationen er samtidig meget omkostningstung, idet Aalborg Kommune taber millioner af kroner som følge af den særlige finansieringsordning med beskæftigelsestilskuddet, som er gældende for området med forsikrede ledige.

Den oprindelige prognose fra budgetlægningen for 2016 (august 2015) – inden iværksættelsen af investeringsmodellen – har været, at tabet på beskæftigelsestilskudsmodellen i 2016 bliver på omkring 130 mill. kr. Heraf er 90 mill. kr. tab fra 2014 (den såkaldte ”dummebøde”) og 40 mill. kr. skyldes beskæftigelsesudviklingen i Aalborg Kommune sammenlignet med de øvrige nordjyske kommuner.

Det viste sig dog, at det reelle tab i 2015 på beskæftigelsesudviklingen i Aalborg Kommune sammenlignet med de øvrige nordjyske kommuner blev på 51 mill. kr.

Som nævnt har det været målet, at investeringsmodellen skulle reducere tabet på beskæftigelsesudviklingen med 16 mill. kr. mod en investering på 10 mill. kr. Det svarer til, at tabet på beskæftigelsesudviklingen i stedet bliver på 35 mill. kr. fremfor 51 mill. kr., som var tilfældet før investeringsmodellen.

I denne indstilling gives en foreløbig status på investeringsmodellen her godt 12 måneder efter at den forstærkede indsats er iværksat.

Området med forsikrede ledige

Hver måned udarbejder Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen et opfølgingsnotat på investeringsmodellen på området med forsikrede ledige.

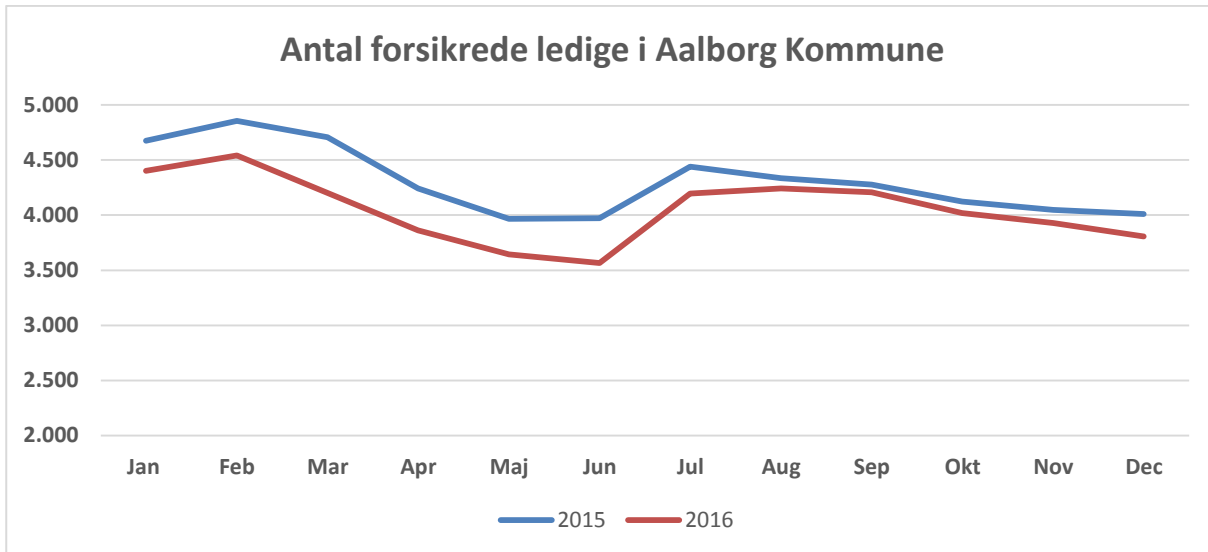
Af den seneste opfølgning, som gælder for hele 2016, fremgår det, at der på nuværende tidspunkt forventes et tab på beskæftigelsesudviklingen i Aalborg Kommune sammenlignet med de øvrige nordjyske kommuner svarende til ca. 36,5 mill. kr. Med den såkaldte ”dummebøde” (tab på 90 mill. kr.) forventes der således på nuværende tidspunkt et samlet tab på beskæftigelsestilskudsmodellen i 2016 på omkring $(36,5 + 90) = 126,5$ mill. kr.

Men KL har den 9. marts 2017 offentliggjort deres prognose for beskæftigelsestilskuddet i 2016. Prognosen, som er baseret regnskabstal fra 93 kommuner, viser at Aalborg Kommune taber ca. 42 mill. kr. på beskæftigelsesudviklingen. Det samlede tab på beskæftigelsestilskudsmodellen i 2016 bliver på omkring $(42 + 90) = 132$ mill. kr. Det er forvaltningens vurdering, at denne prognose er mere valid end Aalborg Kommunes egen prognose, idet den er baseret på regnskabsoplysninger fra mange kommuner.

Såfremt KL-prognosen for 2016 om et tab på 42 mill. kr. på beskæftigelsesudviklingen holder stik er der altså sket en forbedring på ca. 9 mill. kr. set i forhold til sidste års tab, som var på 51 mill. kr.

Det er mindre end den opstillede målsætning om, at investeringsmodellen skulle resultere i en mindreudgift på 16 mill. kr.

Ledigheden blandt forsikrede ledige er faldende såvel på landsplan som i Aalborg. I Aalborg Kommune har ledigheden i 2016 gennemsnitligt ligget 5,9% under niveauet i 2015. I nedenstående diagram fremgår udviklingen månedsvis.

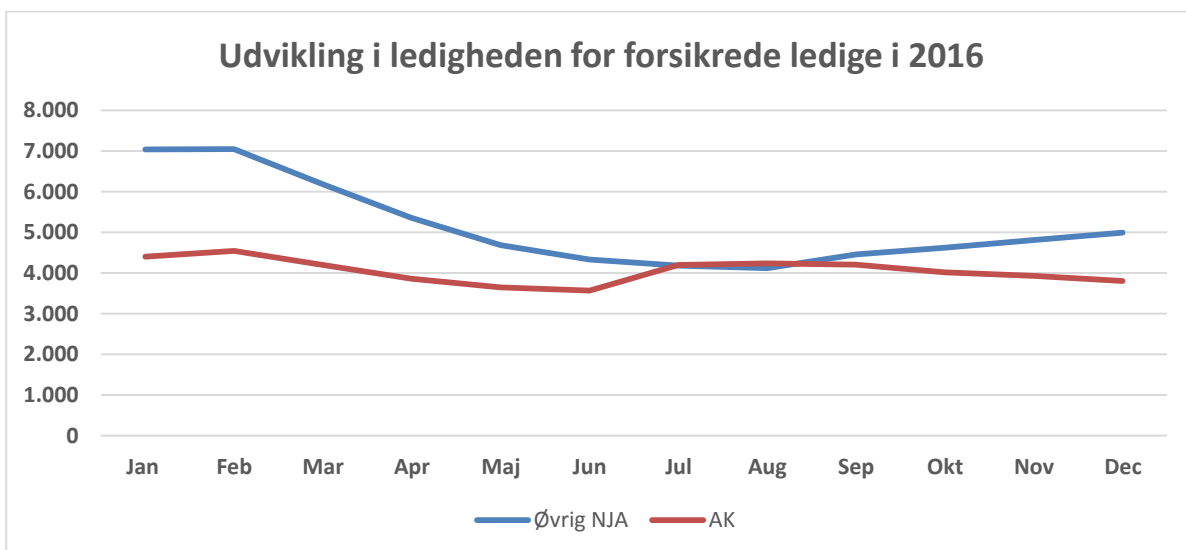


Det fremgår tydeligt af diagrammet, at der er meget "sæsonudsving" i ledighedsudviklingen i Aalborg Kommune. Ledigheden falder normalt i året første måneder til og med juni måned, hvorefter den store afgang af nyuddannede dimittender medfører en markant stigning i ledigheden. Efter sommermånederne (juli – september) begynder ledigheden igen at falde.

Det faktum, at Aalborg Kommune er en stor uddannelsesby "koster" hvert år på ledighedsudviklingen. I 2016 har der ifølge uddannelsesinstitutionerne været den største afgang af dimittender nogensinde, hvilket også kan aflæses af ledighedsudviklingen for juli måned 2016. Set i forhold til 2015 har der i 2016 været en stigning på ekstra ca. 300 dimittender.

Det er tydeligt, at Aalborg Kommune fra juli måned og henover efteråret har en overledighed, hvilket skyldes de mange dimittender fra uddannelsesinstitutionerne. I juli måned 2016 var 35% af de ledige på landsplan under 30 år. I Aalborg var det 51%, som var under 30 år.

Ledighedsudviklingen i Aalborg Kommune er meget anderledes end i de andre nordjyske kommuner, hvilket skyldes at Aalborg Kommune er en meget stor uddannelsesby. I nedenstående diagram fremgår udviklingen af ledigheden i henholdsvis Aalborg Kommune som i de øvrige nordjyske kommuner.

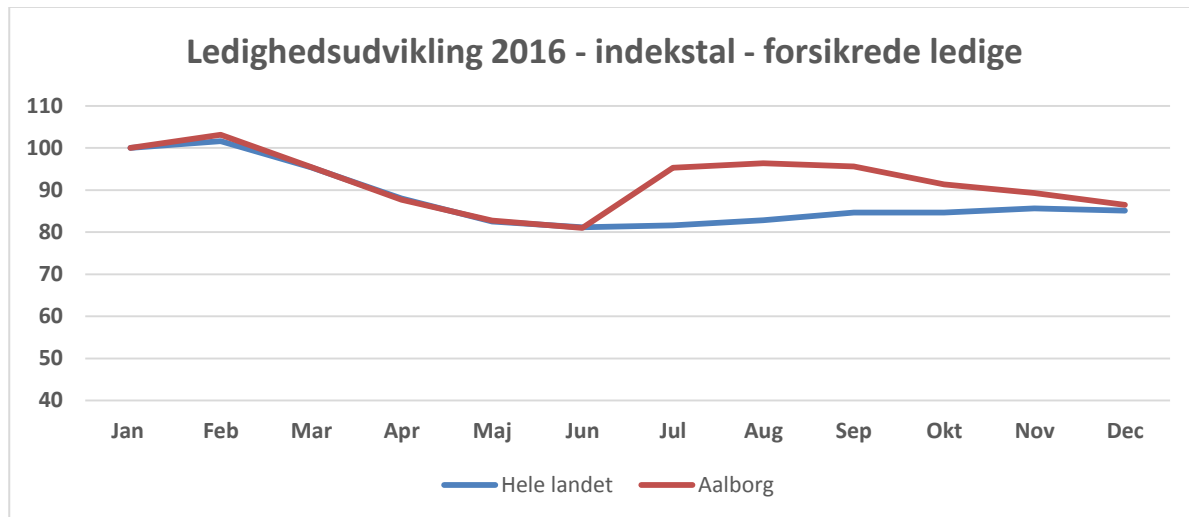


De andre nordjyske kommuner har ikke den ledighedsstigning i juli måned, som Aalborg Kommune oplever, som følge af de mange dimittender. Til gengæld vokser ledigheden i de andre nordjyske kommuner i perio-



den efter august måned og resten af året. Årsagen hertil er givet vis faldende beskæftigelse indenfor erhverv som turisme og landbrug.

Betydningen af at Aalborg Kommune er en stor uddannelsesby fremgår også tydeligt nedenstående, når man sammenligner ledighedsudviklingen i Aalborg med udviklingen på landsplan.



Aalborg Kommune har den samme ledighedsudvikling som på landsplan indtil juli måned, hvorefter de mange dimittender hæver ledigheden markant i Aalborg Kommune. Det er først i december måned, at ledighedsudviklingen i Aalborg Kommune igen er på niveau med landsplan.

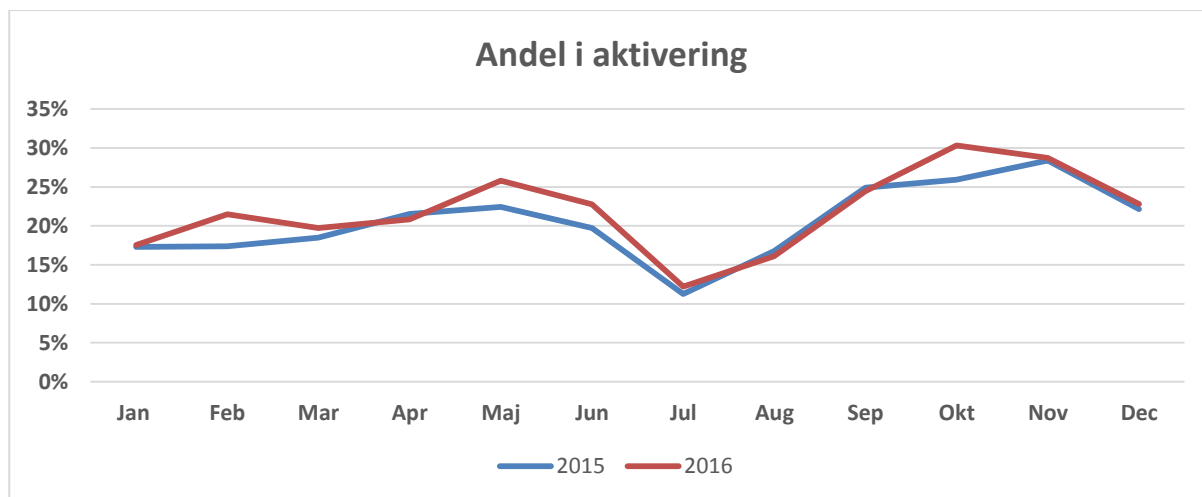
Problemstillingen omkring dimittendledighed indgår som et væsentligt element i den handlingsplan, som Jobcenter Aalborg arbejder med.

Handlingsplan for indsatsen overfor forsikrede ledige

Beskæftigelsesudvalget godkendte den 22. september 2015 en særlig handlingsplan med det formål at nedbringe antallet af forsikrede ledige.

Handlingsplanen består af en række tiltag såsom en forstærket indsats overfor langtidsledige og en fremrykning af aktiveringsindsatsen for 30-49 årige samt en række indsatser overfor dimittender og ledigheden blandt højtuddannede.

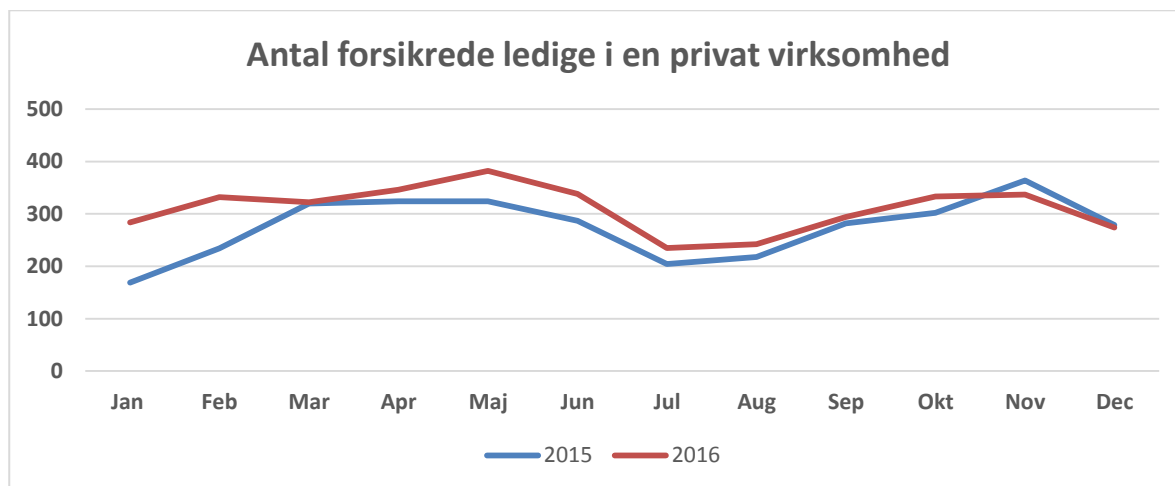
Den forstærkede indsats overfor forsikrede ledige kan blandt andet ses ved, at der er kommet flere i aktivering, jf. nedenstående diagram:





Som det fremgår af diagrammet har der i de fleste måneder af 2016 (9 ud af 12 måneder) været flere i aktivering end i 2015.

Derudover er der på det forsikrede område også sket en vækst i antallet af ledige placeret i en privat virksomhed i praktik eller i løntilskud, hvilket fremgår af nedenstående diagram:



Stigningen i antallet af ledige placeret i en privat virksomhed og den generelle vækst i aktiveringsindsatsen skal også ses i sammenhæng med, at der i 2016 gennemsnitlig er ca. 6% eller ca. 250 færre ledige.

Udover den forstærkede aktiveringsindsats bliver der som følge af kravene i beskæftigelsesreformen og den intensiverede indsats overfor langtidsledige afviklet langt flere samtaler med de ledige end på noget andet tidspunkt tidligere.

Samlet set har området med de forsikrede ledige stort set udviklet sig som forventet, men den stigende tendens, som over en årrække har kunnet konstateres for Aalborg Kommunes andel af ledigheden i Nordjylland, er fortsat i 2016, hvilket fremgår af nedenstående tabel:

Aalborg Kommunes andel af ledigheden i Nordjylland

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
33,0%	35,4%	37,0%	38,7%	40,9%	42,3%	44,0%

Note: Der er tale om den gennemsnitlige andel for hele året

Til trods for faldende ledighed og den forstærkede samtale- og aktiveringsindsats er det ikke lykket at "knække" kurven for den aalborgensiske andel af ledigheden i Nordjylland.

Årsagen til denne udvikling skal dels findes i udviklingen i dimittendledigheden og dels i den generelle befolkningsudvikling. I perioden 2010-16 er antallet af voksne indbyggere i alderen 18-65 år faldet med ca. 900 personer i Nordjylland, mens antallet modsat er vokset med ca. 8.800 personer i Aalborg Kommune. Aalborg Kommunes indbyggerandel er i perioden vokset fra 36,1% i 2010 til en andel på 38,6% i 2016. Hvis denne befolkningsudviklingen fortsætter i de kommende år vil det blive meget svært for Aalborg Kommune at undgå en fortsat stigende andel af ledigheden i Nordjylland.

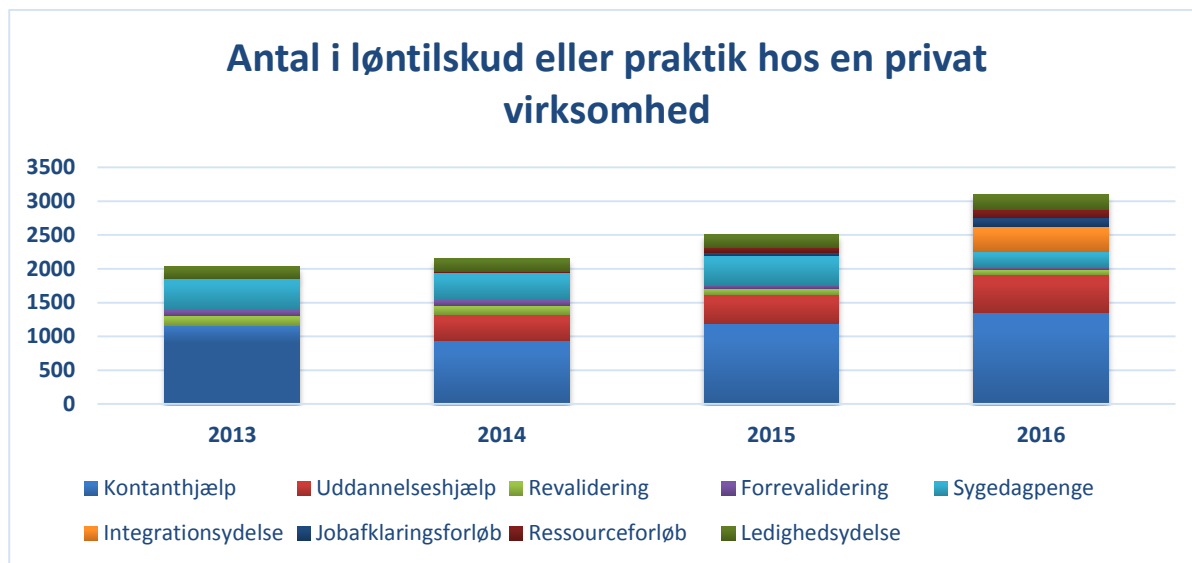
Virksomhedsindsatsen overfor andre ledighedsgrupper

Investeringsmodellen blev udover området for forsikrede ledige også iværksat mhp. generelt at øge virksomhedsindsatsen overfor andre grupper af ledige.

De ekstra midler er anvendt til ansættelse af flere virksomhedskonsulenter og til at understøtte tiltag i forbindelse den særlige virksomhedsstrategi, som Beskæftigelsesudvalget har godkendt.



Som det fremgår af nedenstående diagram er det lykket, at udvide antallet af personer, som er i løntilskud eller praktik i en privat virksomhed.



	2013	2014	2015	2016	Udv. antal 2013-16	Udv. pct. 2013-16
Samlet antal	2.028	2.158	2.512	3.102	1.074	53%

Antallet af private virksomhedsplaceringer ligger i 2016 1.074 placeringer højere end i 2013. Der er tale om en vækst på ca. 53%. Væksten fra 2015 til 2016 er på 590 personer eller ca. 23%.

Det skal ses i sammenhæng med, at Jobcenter Aalborg har ændret aktiveringsstrategi overfor sygedagpengemodtagere, idet erfaringer fra aktiveringsindsatsen viser, at et aktivt forløb kan være med til at forlænge borgerens tid på sygedagpenge. Som følge heraf er antallet af sygedagpengemodtagere placeret i en privat virksomhed faldet med 189 personer eller ca. 45% sammenlignet med 2015.

Alle målinger af forskellige typer af aktiveringstilbud viser, at der er størst beskæftigelseffekt af placeringer på private virksomheder. Det er ikke muligt direkte, at påvise en sammenhæng, men det samlede antal personer på ovenstående forsørgerydelser er faldet fra december 2015 til 2016 med 190 fuldtidspersoner eller 1,8%. Der er dog ingen tvivl om, at et øget antal placerede på private virksomheder er med til, at de ledige kommer tættere på arbejdsmarkedet og gør dem bedre istand til at komme ind på arbejdsmarkedet ordinært, når der opstår jobåbninger.

Opsamling

Det kan efter et år med investeringsmodellen konstateres, at der er opnået en række positive resultater. Det er lykkedes, at forøge og forstærke samtale- og aktiveringsindsatsen overfor forsikrede ledige, hvilket har været medvirkende til at ledigheden blandt forsikrede ledige er faldet med gennemsnitlig 5,9% i 2016.

KL's prognose for beskæftigelsestilskuddet viser, at der forventes et tab på beskæftigelsesudviklingen svarende til 42 mill. kr., hvilket er en forbedring i forhold til 2015 på 9 mill. kr., hvor tabet var på 51 mill. kr.

Samtidig er det lykkedes, at hæve antallet af personer i en privat virksomhedsplacering fra øvrige målgrupper, hvilket alt andet lige har været medvirkende til, at der også for disse målgrupper nu opleves et faldende antal borgere på offentlig forsørgelse.

Samlet set er det vurderingen, at investeringsmodellen har båret frugt og at der er opnået tilfredsstillende resultater.



Dog kan den umiddelbare kommunaløkonomiske effekt (forskul mellem investeringsbeløb på 10 mill. kr. og besparelsesbeløb på 9 mill. kr.) opgøres til et tab på ca. 1 mill. kr., men det er vurderingen, at der reelt er tale om en gevinst ved investeringen, idet udgifterne forbundet med øvrige målgrupper, hvor der opleves et faldende antal borgere på offentlig forsørgelse, ikke indgår i regnestykket.

Der er dog fortsat mange udfordringer på beskæftigelsesområdet og især på området med de forsikrede ledige og jobparate kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere er der behov for at videreføre og yderligere forstærke indsatsen, idet Aalborg Kommune fortsat har en meget høj ledighed. I december måned 2016 har Aalborg Kommune den 8. højeste ledighed i Danmark, hvilket er uændret niveau i fht. samme tidspunkt i 2015.

Den faldende ledighed medfører, at det er muligt, at reducere investeringen på området.

I forhold til investeringsmodellen blev der i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2017 flyttet medarbejdere svarende til 3 mill. kr. til Business Aalborg. Kombineret med Jobvækstpakken er det målet, at ledigheden kan reduceres yderligere i 2017.

I forhold til budget 2018 er det forvaltningens forslag, at investeringsmodellen reduceres yderligere med 2 mill. kr., som følge af nedgangen i antallet af forsikrede ledige.